

**Regionalna Izba Obrachunkowa
w Zielonej Górze**

tel. (68) 329 19 00; fax (68) 329 19 03

Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń – RIO Zielona Góra
tel. (68) 329 19 19, (68) 329 19 15
wias@zielonagora.rio.gov.pl

Zespół Zamiejscowy w Gorzowie Wlkp.

tel. (95) 733 51 26; 733 51 20; 733 51 21
gorzow@zielonagora.rio.gov.pl

2021

Uchwała
budżetowa

WPF

**Informacja dla jednostek samorządu terytorialnego
w sprawie opracowania projektu uchwały budżetowej na rok 2021
i projektu wieloletniej prognozy finansowej na 2021 rok i lata następne**

W związku z trwającymi pracami nad projektami uchwał budżetowych na rok 2021 oraz uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej (WPF), których termin przedłożenia przez organy wykonawcze organom stanowiącym i regionalnym izbom obrachunkowym - zgodnie z art. 238 ust.1 oraz art. 230 ust. 2 ustawy o finansach publicznych¹ - określony jest do 15 listopada 2020 r., poniżej zamieszczamy podstawowe informacje dotyczące opracowania projektów uchwał budżetowych, projektów uchwał w sprawie WPF oraz bieżące zagadnienia dotyczące klasyfikacji budżetowej².

Projekt uchwały budżetowej

Przy sporządzeniu projektu uchwały budżetowej należy zwrócić uwagę na teksty jednolite ustaw, które ukazały się w Dziennikach Ustaw:

- ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jedn. Dz.U z 2020 r. poz. 23 ze zm.);
- ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jedn. Dz.U z 2020 r. poz. 1439);
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jedn. Dz.U z 2020r. poz. 1219 ze zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U z 2019 r. poz. 852 ze zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 ze zm.)

¹ ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r o finansach publicznych – tekst jedn. Dz.U. z 2019 r., poz. 869 z późn.zm. (dalej: ustawa o finansach publicznych „ufp”)

² rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych – tekst jedn. Dz.U. z 2014 r. poz. 1053 z późn.zm.

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.)
- ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 920 ze zm.);
- ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 1668 ze zm.);
- ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r. poz. 1170 ze zm.);
- ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 374 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz. U. z 2020 r. poz. 491 z późn. zm.).

TERMINY

Terminy określone w ustawie o finansach publicznych:

- **15 listopada 2020 r.** – termin przedłożenia projektu uchwały budżetowej oraz projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej lub jej zmiany organowi stanowiącemu i Regionalnej Izbie Obrachunkowej;
- **31 grudnia 2020 r.** – postulowany przez ustawodawcę termin na podjęcie uchwały budżetowej JST;
- **31 stycznia 2020 r.** – ostatni ustawowy termin na podjęcie uchwały budżetowej, jeśli zachodzą „szczególnie uzasadnione przypadki”;
- **29 lutego 2021 r.** – termin, do którego Kolegium RIO ustala (w zakresie zadań własnych i zleconych) budżet dla JST, w której organ stanowiący nie podjął uchwały budżetowej w terminie do 31 stycznia roku budżetowego.

Tryb prac nad uchwałą budżetową

Tryb prac nad projektem uchwały budżetowej określa uchwała proceduralna, podjęta przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego na podstawie art. 234 ustawy o finansach publicznych.

Art. 234. ustawy o finansach publicznych

Uchwała organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego w sprawie trybu prac nad projektem uchwały budżetowej określa w szczególności:

- 1) *wymaganą szczegółowość projektu budżetu jednostki samorządu terytorialnego;*
- 2) *terminy obowiązujące w toku prac nad projektem uchwały budżetowej jednostki samorządu terytorialnego;*
- 3) *wymogi dotyczące uzasadnienia i materiały informacyjne, które zarząd przedłoży organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego wraz z projektem uchwały budżetowej.*

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze przypomina, że z dniem 1 stycznia 2019 roku weszły w życie przepisy ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, która opublikowana została w Dzienniku Ustaw z dnia 31 grudnia 2018 r. pod pozycją 2500.

Nowelizacja ustawy o finansach publicznych ma istotne znaczenie dla budżetów i wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego. Nowe przepisy weszły w życie z dniem 1 stycznia 2019 roku, ale ich stosowanie zostało rozłożone na kilka lat. W pełnym zakresie przepisy ustawy znajdują zastosowanie od 2026 roku. Terminy stosowania zmienianych przepisów w okresie przejściowym określono w art. 7-10 ustawy zmieniającej ustawę o finansach publicznych.

Od 1 stycznia 2022 r. będzie miał zastosowanie art. 242 ufp w nowym brzmieniu (zmiana zasad ustalania relacji w części operacyjnej budżetu, ma zastosowanie po raz pierwszy do opracowania i wykonania budżetu JST na 2022 r.).

Od roku 2026 r. (i w latach następnych) do określenia prognozowanej relacji spłaty zobowiązań mieć będzie pełne zastosowanie art. 243 ufp w brzmieniu wprowadzonym nowelizacją ustawy o finansach publicznych z dnia 14 grudnia 2018 r. - z uwzględnieniem **art. 15zob** ustawy z 2 marca 2020 r.

o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, zgodnie z którym **już od 2020 r.** przy ustaleniu relacji ograniczającej wysokość spłaty długu jednostki samorządu terytorialnego na lata 2020–2025 wydatki bieżące budżetu tej jednostki **podlegają pomniejszeniu o wydatki bieżące na obsługę długu**

Ponadto Kolegium Izby przypomina, że z dniem 1 stycznia 2019 r. zmianie uległy odpowiednio art. 18 ust. 2 pkt 9c ustawy o samorządzie gminnym, art. 18 pkt 19c ustawy o samorządzie województwa, art. 12 pkt 8c ustawy o samorządzie powiatowym oraz art. 13 pkt 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, w związku ze zmianami wprowadzonymi w art. 72 ufp (w zakresie katalogu tytułów dłużnych) oraz w art. 91 ufp (w zakresie obowiązku uzyskania przez zarząd JST opinii RIO o możliwości spłaty zobowiązania).

Projekt uchwały budżetowej na 2021 r.

Projekt uchwały budżetowej na 2021 r.

Zgodnie z art. 238 ust. 1 ustawy o finansach publicznych zarząd jednostki samorządu terytorialnego sporządza i przedkłada projekt uchwały budżetowej:

- 1) organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego,
- 2) **regionalnej izbie obrachunkowej – celem zaopiniowania**

w terminie do dnia 15 listopada roku poprzedzającego rok budżetowy.

Stosownie do art. 238 ust. 2 ufp wraz z projektem uchwały budżetowej zarząd jednostki samorządu terytorialnego przedkłada organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego i regionalnej izbie obrachunkowej:

- **uzasadnienie** do projektu uchwały budżetowej;
- inne materiały określone w uchwale, o której mowa w art. 234.

Jak wspomniano wyżej, **uchwała w sprawie trybu prac nad projektem uchwały budżetowej** określa:

- 1) wymaganą szczegółowość projektu budżetu jednostki samorządu terytorialnego;
 - 2) terminy obowiązujące w toku prac nad projektem uchwały budżetowej jednostki samorządu terytorialnego;
 - 3) wymogi dotyczące uzasadnienia i materiały informacyjne, które zarząd przedłoży organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego wraz z projektem uchwały budżetowej.
- Ponadto uchwała może określać inne jeszcze wymagania co do zakresu i formy projektu uchwały budżetowej, które zarząd jednostki samorządu terytorialnego powinien spełnić przy tworzeniu projektu uchwały budżetowej.

Uchwała budżetowa składa się z budżetu jednostki samorządu terytorialnego oraz załączników.

Budżet JST jest rocznym **planem** dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów tej jednostki. Uchwała budżetowa zawiera **załączniki** określone w art. 214 i art. 215 ufp (załączniki obligatoryjne), w których zamieszcza się:

- zestawienie planowanych kwot dotacji udzielanych z budżetu jednostki samorządu terytorialnego (sporządza się je w podziale na dotacje dla jednostek sektora finansów publicznych i dotacje dla jednostek spoza sektora finansów publicznych, wyodrębniając dotacje przedmiotowe, podmiotowe i celowe związane z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego),
- plan dochodów rachunku dochodów jednostek, o których mowa w art. 223 ust. 1, oraz wydatków nimi finansowanych;
- plany przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych.

Uchwała budżetowa powinna być zgodna z art. 212 ufp (obligatoryjne elementy uchwały budżetowej). Minimalna szczegółowość planu określona została w art. 235 ufp (dochody) i art. 236 ufp (wydatki).

Zgodnie z art. 222 ufp w budżecie JST tworzy się rezerwę **ogólną**, w wysokości nie niższej niż **0,1%** i **nie wyższej niż 1% wydatków budżetu**. W budżecie JST mogą być tworzone rezerwy **celowe**:

- 1) na wydatki, których szczegółowy podział na pozycje klasyfikacji budżetowej nie może być dokonany w okresie opracowywania budżetu jednostki samorządu terytorialnego;
- 2) na wydatki związane z realizacją programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2;
- 3) gdy odrębne ustawy tak stanowią (rezerwa na zarządzanie kryzysowe).

Suma rezerw celowych, o których mowa w art. 222 ust. 2 pkt 1 i 3 ufp, **nie może przekroczyć 5% wydatków budżetu JST**.

Kolegium Izby przypomina, że w toku wykonywania budżetu podziału rezerw, stosownie do art. 222 ust. 4 ufp, dokonuje zarząd jednostki samorządu terytorialnego.

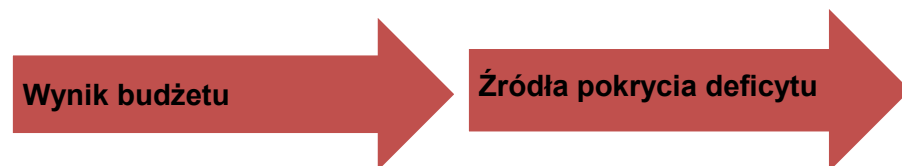
Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, w którym nie są zachowane relacje określone w art. 242-243 ustawy o finansach publicznych.

Art. 242 ustawy o finansach publicznych – **2021 rok jest ostatnim rokiem, w którym zastosowanie ma art. 242 w brzmieniu sprzed zmiany wprowadzonej ustawą z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw** (zasada zrównoważenia wydatków bieżących dochodami bieżącymi powiększonymi o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych lub wolne środki). Od 2022 r. równoważenie deficytu bieżącego budżetu będzie możliwe wyłącznie przychodami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 5, 7 i 8 ufp.

Art. 243 ustawy o finansach publicznych - do budżetu i WPF na 2021 rok, w zakresie **prognozowania relacji spłaty zobowiązań na lata 2021–2025** mają zastosowanie przepisy art. 9 ust. 1, 3 i 4 ustawy zmieniającej ustawę o finansach publicznych, wyznaczające reguły obliczania ww. relacji w okresie przejściowym.

Na podstawie **art. 15zob** ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 374 ze zm.) **w 2020 r. wprowadzone zostało nowe wyłączenie ze wskaźnika zadłużenia** – ograniczenia określonego w art. 243 ust. 1 ufp nie stosuje się do wykupu papierów wartościowych, spłaty rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami i dyskontem, odpowiednio emitowanych lub zaciągniętych w 2020 r. do równowartości kwoty ubytku w wykonanych dochodach jednostki będącego skutkiem wystąpienia COVID-19. Ustalając relację ograniczającą wysokość spłaty długu jednostki samorządu terytorialnego:

- 1) na lata 2020-2025 wydatki bieżące budżetu tej jednostki podlegają pomniejszeniu o wydatki bieżące na obsługę długu; w tym zakresie nie ma zastosowania art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2500);
- 2) na rok 2021 i lata kolejne wydatki bieżące budżetu tej jednostki podlegają pomniejszeniu o wydatki bieżące poniesione w 2020 r. w celu realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19.

Wynik budżetu

Zgodnie z art. 217 ust. 1 ustawy o finansach publicznych różnica między dochodami a wydatkami budżetu jednostki samorządu terytorialnego stanowi odpowiednio nadwyżkę albo deficyt budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

Określając kwotę planowanego **deficytu** budżetu **należy podać źródła pokrycia deficytu**, natomiast określając planowaną **nadwyżkę** budżetu **należy wskazać przeznaczenie nadwyżki**.

W ciągu roku przy zmianach budżetu powodujących zmianę wysokości deficytu lub wysokości nadwyżki albo powodujących zmianę wyniku należy podać te wielkości na nowo wraz z określeniem odpowiednio źródeł finansowania deficytu budżetu bądź przeznaczeniem nadwyżki budżetowej.

Źródła finansowania deficytu

Katalog źródeł finansowania deficytu jednostki samorządu terytorialnego określony został w art. 217 ust. 2 ustawy o finansach publicznych - deficyt budżetu może być sfinansowany **przychodami pochodzącymi z:**

- 1) sprzedaży papierów wartościowych wyemitowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego;

- 2) kredytów;
- 3) pożyczek;
- 4) prywatyzacji majątku jednostki samorządu terytorialnego;
- 5) nadwyżki budżetu jednostki samorządu terytorialnego z lat ubiegłych, pomniejszonej o środki określone w pkt 8;
- 6) wolnych środków jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jednostki samorządu terytorialnego, wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych;
- 7) spłaty udzielonych pożyczek w latach ubiegłych;
- 8) niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach oraz wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków.

Limity zobowiązań określone w uchwale budżetowej (art. 89 i art. 91 ufp)

Zgodnie z art. 91 ust. 1 ustawy o finansach publicznych suma zaciągniętych kredytów i pożyczek, innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2, oraz zobowiązań z wyemitowanych papierów wartościowych **nie może przekroczyć kwot określonych w uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego.**

Należy ustalić odrębne limity dla dozwolonych celów zaciągania zobowiązań dłużnych, według potrzeb pożyczkowych JST, stosownie do art. 89 ust. 1 ufp - na:

- pokrycie przejściowego deficytu budżetu JST,
- finansowanie planowanego deficytu JST,
- spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek i emisji papierów wartościowych,
- wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu UE.

W trakcie roku budżetowego należy dokonywać bieżącej korelacji wysokości limitu zobowiązań określonych w części normatywnej w powiązaniu ze zmianami kwot przychodów i rozchodów budżetu.

Ponadto w uchwale budżetowej należy określić **limit zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ufp**, innych niż kredyty i pożyczki oraz emitowane papiery wartościowe, o których mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90 ustawy o finansach publicznych.

Kolegium Izby przypomina, że suma zaciągniętych kredytów i pożyczek, innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2, oraz zobowiązań z wyemitowanych papierów wartościowych nie może przekroczyć kwot określonych w uchwale budżetowej JST. Ponadto, zgodnie z art. 91 ust. 2 ufp zaciągnięcie lub wyemitowanie przez jednostkę samorządu terytorialnego zobowiązania z tytułu:

- 1) kredytu lub pożyczki na cel, o którym mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 i art. 90,
 - 2) innego niż wymienione w pkt 1, zaliczanego do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2,
 - 3) emisji papierów wartościowych na cel, o którym mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 i art. 90
- wymaga uzyskania przez zarząd jednostki samorządu terytorialnego opinii regionalnej izby obrachunkowej o możliwości spłaty zobowiązania.**

Uzyskania opinii RIO nie wymaga natomiast zaciągnięcie innego niż kredyt lub pożyczka zobowiązania, zaliczanego do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ufp:

- zobowiązania krótkoterminowego, jeżeli podlega spłacie lub wykupowi w tym samym roku, w którym zostało zaciągnięte lub wyemitowane;
- zobowiązania o wartości nieprzekraczającej 0,5% planowanych dochodów bieżących, o ile suma zaciągniętych zobowiązań z tego tytułu w roku budżetowym nie przekroczyła 1% planowanych dochodów bieżących.

Uzyskania opinii nie wymaga również zaciągnięcie zobowiązania na cel, o którym mowa w art. 89 ust. 1 pkt 1 ufp (zobowiązania na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu).

Projekt uchwały budżetowej zawierać może – zgodnie z art. 212 ust. 2 ufp w brzmieniu nadanym nowelizacją – **fakultatywne upoważnienia** zarządu do:

- zaciągania kredytów i pożyczek oraz emitowania papierów wartościowych, o których mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90;
- zaciągania zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2, innych niż określone w pkt 1;
- dokonywania zmian w budżecie, w zakresie określonym w art. 258.

Upoważnienie udzielane zarządowi JST na podstawie art. 258 ufp do dokonywania zmian w budżecie dotyczą:

- 1) dokonywania innych zmian w planie wydatków niż określone w art. 257, z wyłączeniem przeniesień wydatków między działami;
- 2) przekazania niektórych uprawnień do dokonywania przeniesień planowanych wydatków innym jednostkom organizacyjnym jednostki samorządu terytorialnego;
- 3) przekazania uprawnień innym jednostkom organizacyjnym jednostki samorządu terytorialnego do zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki i z których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy;
- 4) dokonywania zmian w planie dochodów i wydatków związanych ze:
 - zmianą kwot lub uzyskaniem płatności przekazywanych z budżetu środków europejskich, o ile zmiany te nie pogorszą wyniku budżetu,
 - zmianami w realizacji przedsięwzięcia finansowanego z udziałem środków europejskich albo środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3, o ile zmiany te nie pogorszą wyniku budżetu,
 - zwrotem płatności otrzymanych z budżetu środków europejskich.

Ponadto, zgodnie z art. 258 ust. 3 ufp sejmik województwa może upoważnić zarząd województwa do dokonywania przeniesień w planie wydatków między działami, wynikających z rozstrzygniętych konkursów, o których mowa w art. 38 ust. 1 pkt 1 ustawy o zasadach realizacji programów, w zakresie zadań związanych z realizacją regionalnych programów operacyjnych, dla których zarząd województwa jest instytucją zarządzającą.

Organ stanowiący JST może także upoważnić – zgodnie z art. 264 ust. 3 ufp – zarząd jednostki samorządu terytorialnego do lokowania wolnych środków budżetowych na rachunkach w innych bankach lub w formie depozytu u Ministra Finansów.

Niezbędnym jest **wyodrębnienie w uchwale budżetowej (w części normatywnej) dochodów i wydatków finansowanych z tych dochodów, związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu wynikającymi z ustaw**, w tym:

- **zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi** (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 2277 ze zm.) dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 lub art. 18¹ oraz dochodu z opłat określonych w art. 11¹ wykorzystywane są na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, Gminnych Programów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r. poz. 852 ze zm.) oraz zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, o której mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów przeciwdziałania narkomanii, które nie mogą być przeznaczane na inne cele;
- wpływów z tytułu opłat i kar, z których finansowane są zadania własne gmin i powiatów w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, **zgodnie z art. 403 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska** (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r. poz. 1219 ze zm.);
- w przypadku, gdy rada gminy podjęła uchwałę w sprawie opłat za korzystanie z przystanków autobusowych na podstawie **art. 16 ust. 4 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym** (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 2475 ze zm.), w budżecie należy zaplanować dochody z tego tytułu. Opłaty z tego tytułu powinny być przeznaczone na:
 - utrzymanie przystanków komunikacyjnych oraz dworców, których właścicielem lub zarządzającym jest gmina;
 - budowę, przebudowę i remont: przystanków komunikacyjnych oraz dworców, których właścicielem lub zarządzającym jest gmina, a także wiat przystankowych lub innych budynków służących pasażerom, posadowionych na miejscu przeznaczonym do wsiadania i wysiadania pasażerów lub przylegających do tego miejsca, usytuowanych w pasie drogowym dróg publicznych bez względu na kategorię tych dróg;
- zgodnie z art. 6r ust. 2-2c **ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach** (tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 1439) z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które obejmują koszty:
 - odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych;
 - tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
 - obsługi administracyjnej tego systemu,
 - edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

Zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Rozwoju środki **Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych** przeznaczone dla jednostek samorządu terytorialnego na podstawie art. 65 ust. 28 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2020 r. poz. 568 ze zm.) mają charakter budżetowy, powinny być zatem ujmowane w budżecie JST, z zachowaniem ich wyodrębnienia w ramach szczególnych zasad wykonywania budżetu JST.

Zgodnie z art. 213 ustawy o finansach publicznych **w uchwale budżetowej nie zamieszcza się przepisów niezwiązanych z wykonywaniem budżetu jednostki samorządu terytorialnego.**

Do projektu uchwały budżetowej nie dołącza się informacji o stanie mienia komunalnego.

Klauzula wejścia w życie uchwały budżetowej:

- w przypadku podejmowania uchwały przed 01.01.2021 r. „*Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 r. i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego*”
- w przypadku podejmowania uchwały po 01.01.2021 r. „*Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2021 r. i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego*”.

Nieprawidłowości wskazywane w opiniach o projektach uchwał budżetowych JST na rok 2020 dotyczyły najczęściej:

- *błędne określenie limitu zobowiązań z tytułu planowanych do zaciągnięcia kredytów, pożyczek oraz emisji papierów wartościowych – na cele, o których mowa w art. 89 ust. 1 ustawy o finansach publicznych – mając na uwadze planowany wynik budżetu; planowaną wysokość spłaty wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułów wymienionych wyżej; poziom wydatków budżetu finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz planowaną wysokość przejściowego deficytu budżetu JST;*
- *nie określenia limitu zobowiązań z tytułu planowanych do zaciągnięcia kredytów, pożyczek oraz emisji papierów wartościowych – na cele, o których mowa w art. 89 ust. 1 ustawy o finansach publicznych pomimo zaplanowania przychodów z tych tytułów w budżecie;*
- *określenia celu na jaki planowane jest zaciągnięcie kredytów, pożyczek, emisja papierów wartościowych – w sposób sprzeczny z art. 89 ust. 1 ustawy o finansach publicznych;*
- *braku określenia planowanego wyniku budżetu oraz braku wskazania celu, na jaki przeznaczona ma zostać planowana nadwyżka budżetu JST oraz wskazanie niewłaściwych źródeł pokrycia deficytu;*
- *zaplanowania w projekcie uchwały budżetowej rezerwy celowej na zarządzanie kryzysowe – w wysokości niezgodnej z przepisami art. 26 ust. 4 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym;*
- *zaplanowania w projekcie uchwały budżetowej rezerwy ogólnej w wysokości niższej niż to wynika z art. 222 ust. 1 ustawy o finansach publicznych;*
- *braku funkcjonowania biblioteki publicznej jako samorządowej instytucji kultury, a w konsekwencji na nie zaplanowaniu wydatków w postaci dotacji podmiotowej w budżecie gminy w rozdziale 92116 „Biblioteki” – co narusza art. 19 ust. 3 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (j.t. Dz. U. z 2019 r., poz. 1429 ze zm.);*
- *ustalenie wydatków na realizację zadań określonych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii w kwocie niższej niż kwota dochodów z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych;*
- *rozbieżności pomiędzy danymi zawartymi w części normatywnej projektu uchwały budżetowej oraz w poszczególnych załącznikach i tabelach do projektu uchwały budżetowej (np. w tabelach zawierających planowane dochody i wydatki budżetu; w załączniku o dotacjach planowanych do udzielenia z budżetu JST; w załączniku zawierającym planowane przychody i rozchody budżetu);*
- *zastosowania błędnej klasyfikacji budżetowej (np. przy klasyfikowaniu dochodów z poszczególnych źródeł; przy klasyfikowaniu planowanych przychodów i rozchodów; przy wskazaniu działu i rozdziału, w których planowane są określone dochody i wydatki);*
- *występujących błędów rachunkowych (np. przy określeniu wysokości planowanego deficytu budżetu JST; przy określaniu wysokości dochodów z poszczególnych źródeł oraz wysokości poszczególnych rodzajów wydatków; przy wskazywaniu wysokości dotacji planowanych do udzielenia z budżetu JST; przy wskazywaniu rodzaju planowanych dotacji z budżetu JST; w podaniu wysokości planowanych przychodów i rozchodów budżetu),*
- *ujmowanie w rozdziale 90002 „Gospodarka odpadami komunalnymi” nie tylko dochodów gmin z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (§ 0490) oraz wydatków nie związanych z pokrywaniem kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami, o których mowa w art. 6r ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (j.t. Dz.U z 2019 r. poz., 2010 ze zm);*

WIELOLETNIA PROGNOZA FINANSOWA

Projekt uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej na 2021 rok i lata następne

Wraz z projektem uchwały budżetowej zarząd jednostki samorządu terytorialnego przedkłada organowi stanowiącemu i regionalnej izbie obrachunkowej (w celu zaopiniowania) **projekt uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej. Inicjatywa w sprawie sporządzenia projektu** uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej i jej zmiany należy wyłącznie do zarządu jednostki samorządu terytorialnego (art. 230 ust. 1 ufp).

Zgodnie art. 230 ust. 2 ustawy o finansach publicznych **można dokonać zmiany dotychczasowej uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej lub uchylić poprzednią uchwałę w sprawie WPF i uchwalić nową na lata 2021 i kolejne**. Przy podejmowaniu decyzji o nowej uchwale pamiętać należy, że **nie można uchylić obowiązującej uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej, jednocześnie nie podejmując nowej uchwały w tej sprawie** (art. 230 ust. 7 ufp) i odwrotnie – przy podejmowaniu nowej uchwały należy uchylić dotychczasową.

Treść i forma wieloletniej prognozy finansowej powinna być zgodna z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r. poz. 92 ze zm.) z uwzględnieniem zmian wprowadzonych rozporządzeniem zmieniającym z dnia 10 sierpnia 2020 r. (nowy wzór WPF).

Projekt uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej lub jej zmiany oraz uchwały i zarządzenia w sprawie wieloletniej prognozy finansowej, jednostka samorządu terytorialnego przekazuje do regionalnej izby obrachunkowej **wyłącznie w formie dokumentu elektronicznego** z wykorzystaniem aplikacji wskazanej przez Ministra Finansów w Biuletynie Informacji Publicznej, czyli systemu BeSTi@.

Dokumenty te opatruje się **bezpiecznym podpisem elektronicznym** weryfikowanym przy pomocy kwalifikowanego certyfikatu. Uchwały i zarządzenia **podpisują wyłącznie** osoby mające kompetencje wynikające z ustaw oraz statutów JST i ich związków.

Minimalny okres objęty wieloletnią prognozą finansową to, zgodnie z art. 227 ufp, rok budżetowy (2021) oraz co najmniej trzy kolejne lata (2022-2024), niemniej **prognozę kwoty długu, stanowiącą integralną część wieloletniej prognozy finansowej, sporządza się na okres, na który zaciągnięto oraz planuje się zaciągnąć zobowiązania (do końca ich spłaty)**.

Zgodnie z art. 229 ufp wartości przyjęte w wieloletniej prognozie finansowej i budżecie jednostki samorządu terytorialnego powinny być zgodne co najmniej w zakresie wyniku budżetu i związanych z nim kwot przychodów i rozchodów oraz długu jednostki samorządu terytorialnego.

Istotną część uchwały w sprawie WPF stanowi załącznik z **Wykazem przedsięwzięć wieloletnich**, w którym określa się odrębnie dla każdego przedsięwzięcia: nazwę i cel; jednostkę organizacyjną odpowiedzialną za realizację lub koordynującą wykonywanie przedsięwzięcia, okres realizacji i łączne nakłady finansowe; limity wydatków w poszczególnych latach oraz limit zobowiązań.

Przez przedsięwzięcia należy rozumieć wieloletnie programy, projekty lub zadania, w tym związane z: programami finansowanymi z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ufp, a także umowami o partnerstwie publiczno-prywatnym.

Zgodnie z art. 226 ust. 2a ufp zarówno do projektu, jak i uchwał (zarządzeń) w sprawie WPF dołącza się **objaśnienia przyjętych wartości**. Objaśnienia do WPF w szczególności zawierają uzasadnienie dla przyjętych podstawowych wielkości i prognozowanych zmian w kolejnych latach.

Uchwała w sprawie WPF, na podstawie art. 228 ustawy o finansach publicznych, może zawierać upoważnienie dla zarządu jednostki samorządu terytorialnego do zaciągnięcia zobowiązań:

- 1) związanych z realizacją zamieszczonych w niej przedsięwzięć;
- 2) z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki i z których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy.

Organ stanowiący JST może upoważnić zarząd JST do przekazania **uprawnień kierownikom jednostek organizacyjnych** jednostki samorządu terytorialnego do zaciągania zobowiązań, o których mowa wyżej w pkt 1 i 2.

W zakresie umów określonych w art. 228 ust. 1 pkt 2 ufp **przekazanie uprawnień może dotyczyć także umów, z których wynikają zobowiązania zaliczane do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ufp.**

Zgodnie z art. 232 ust. 2 ufp organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może **upoważnić zarząd jednostki samorządu terytorialnego do dokonywania zmian limitów zobowiązań i kwot wydatków na realizację przedsięwzięcia finansowanego z udziałem środków europejskich albo środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3**, w związku ze zmianami w realizacji tego przedsięwzięcia, o ile zmiany te nie pogorszą wyniku budżetu dla każdego roku objętego wieloletnią prognozą finansową. Upoważnienie to obejmuje także upoważnienie do dokonywania zmian środków przeznaczonych na współfinansowanie realizacji przedsięwzięć, o których mowa w zdaniu pierwszym, w tym wkładu własnego beneficjenta, oraz wynikających z rozstrzygniętych konkursów, o których mowa w art. 38 ust. 1 pkt 1 ustawy o zasadach realizacji programów.

Upoważnienia udzielone przez organ stanowiący powinny się znaleźć w części normatywnej projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej.

Zgodnie z zaleceniem Ministerstwa Finansów jednostki samorządu terytorialnego przygotowując wieloletnie prognozy finansowe powinny kierować się **wytycznymi dotyczącymi kształtowania się podstawowych wskaźników makroekonomicznych oraz udostępnioną przez Ministerstwo Finansów metodologią ujmowania danych w WPF**. Przyjęcie innych założeń dla wskaźników makroekonomicznych od przedstawionych wytycznych lub niespójnych z tymi założeniami, wymaga przedstawienia uzasadnienia takiego postępowania.

Klauzula wejścia w życie uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej:

- w przypadku podejmowania uchwały przed 01.01.2021 r. „*Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 r.*”
- w przypadku podejmowania uchwały po 01.01.2021 r. „*Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2021 r.*”

Zgodnie z treścią art. 230 ust. 6 ufp uchwałę w sprawie WPF organ stanowiący podejmuje nie później niż uchwałę budżetową.

Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, w którym nie są zachowane relacje określone w art. 242-243 ustawy o finansach publicznych – relacje te powinny być zachowane we wszystkich latach objętych wieloletnią prognozą finansową.

Kolegium Izby zwraca uwagę, że zgodnie z zaleceniem zawartym w Metodologii, mając na uwadze sformułowany w art. 226 ustawy o finansach publicznych wymóg realistyczności WPF, jak również z uwagi na fakt, że zgodnie z art. 243 ust. 2 pkt 4 ustawy o finansach publicznych przy obliczaniu relacji, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy, dla roku poprzedzającego rok budżetowy, na który ustalana jest relacja,

- przyjmuje się planowane wartości wykazane w sprawozdaniu za trzy kwartały z wykonania budżetu JST,
- a po sporządzeniu sprawozdań rocznych - wartości wykonane za ten rok, z tym że do obliczenia relacji dla poprzednich sześciu lat przyjmuje się wartości wykonane wynikające ze sprawozdań rocznych

zaleca się dokonanie aktualizacji danych historycznych w WPF, poprzez wskazanie właściwych i faktycznych wartości w kolumnie dotyczącej wykonania roku poprzedzającego rok budżetowy (n-1) niezwłocznie po sporządzeniu sprawozdań rocznych, nie później niż do końca I kwartału roku na który ustalana jest relacja.

Zmiana rozporządzenia w sprawie WPF

Zmiana rozporządzenia w sprawie wieloletniej prognozy finansowej – zmiana wzoru WPF

W dniu 13 sierpnia 2020 r. (Dz. U. poz. 1381) opublikowane zostało **Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 10 sierpnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego.**

Rozporządzenie Ministra Finansów wprowadza **nowy wzór wieloletniej prognozy finansowej (WPF)** dla JST dostosowany do rozwiązań wprowadzających zmiany w zakresie reguł fiskalnych obowiązujących samorządy, zawartych w ustawie z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, z późn. zm.).

Rozporządzenie wprowadza nowy wzór wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego dostosowany do rozwiązań wprowadzających zmiany w zakresie obowiązujących jednostki samorządu terytorialnego reguł wynikających z 242 i 243 ustawy o finansach publicznych poprzez dodanie nowych wyłączeń dotyczących skutków finansowych COVID-19.

Nowy wzór WPF umożliwia JST wykazywanie danych dotyczących:

- **spłat rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykupu papierów wartościowych, odpowiednio zaciągniętych lub wyemitowanych w 2020 roku w związku z ubytkiem w dochodach związanym z pandemią COVID-19 oraz odsetek i dyskonta od tych zobowiązań, które zgodnie z art. 15zob ust. 1 ww. ustawy zostały wyłączone ze wskaźnika spłaty zobowiązań;**
- **wydatków bieżących ponoszonych w 2020 roku w celu realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19, które stosownie do art. 15zob ust. 2 pkt 2 ustawy przy wyliczaniu wskaźnika spłaty zobowiązań na rok 2021 i kolejne lata będą pomniejszały wydatki bieżące.**

Metodologia opracowania WPF - aktualizacja 2020

Metodologia opracowywania wieloletniej prognozy finansowej – Aktualizacja 2020

Ministerstwo Finansów opublikowało aktualizację metodologii opracowania wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego. Opracowanie zawiera zalecenia, rekomendacje oraz wskazówki ułatwiające przygotowanie wieloletniej prognozy finansowej z uwzględnieniem zmian wprowadzonych ustawą z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, z późn. zm.), w szczególności art. 15zoa, 15zob oraz 15zoc. Ustalone w opracowaniu reguły opisujące zakres danych ujmowanych w WPF i mające na celu ujednoczenie prezentacji prognozowanej sytuacji finansowej JST dostosowane zostały do zmienionego wzoru WPF określonego w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 10 sierpnia 2020 r. Dokument uwzględnia klasyfikację budżetową po zmianach wprowadzonych rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 27 lipca 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 1340).

Zmiany wprowadzone ustawą z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych należy ujmować w WPF zgodnie z poniższymi zasadami:

- **skutki finansowe wyłączeń – na podstawie art. 15zoa ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych - należy ująć**

w objaśnieniach dołączanych do WPF zgodnie z art. 226 ust. 2a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,

- wyłączenie z art. 15zob ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych należy wykazywać odpowiednio w poz. 5.1.1.4 oraz poz. 2.1.3.3,
- reguła limitująca dopuszczalny poziom spłaty długu określona w art. 15zoc ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych zostanie zrealizowana w systemie przy poz. 8.4.1 poprzez wiersze techniczne, które nie będą przenoszone do uchwał w sprawie WPF.

Ubytek dochodów

- Ujmowany w wyliczeniu znowelizowanej wyłącznie dla 2020 r. relacji z art. 242 ubytek dochodów prezentowany w objaśnieniach do WPF należy wyliczyć zgodnie z art. 15zoa ust. 2 ustawy, który stanowi, że jest to:
zmniejszenie dochodów, obliczone jako różnica między dochodami jednostki planowanymi w zmianie budżetu a planowanymi dochodami wykazanymi przez jednostkę w sprawozdaniu budżetowym za pierwszy kwartał 2020 r. Natomiast, przez dochody rozumie się dochody podatkowe, o których mowa w art. 20 ust. 3, art. 22 ust. 3 i art. 24 ust. 3 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, powiększone o opłatę miejscową i uzdrowiskową.

Tak określany ubytek w dochodach jednostki samorządu terytorialnego będący skutkiem wystąpienia COVID-19, jest brany pod uwagę przy:

- ocenie spełniania zasady określonej w art. 242 ustawy w 2020 roku;
- określaniu wysokości wykupów papierów wartościowych, spłaty rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami i dyskontem, odpowiednio emitowanych lub zaciągniętych w 2020 r, podlegającej wyłączeniu z ograniczenia określonego w art. 243 ustawy.

Zgodnie z art. 15zoa ust. 1 pkt 1 oraz art. 15zob ust. 2 pkt 2 wydatki bieżące **poniesione w 2020 r.** w celu realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19 mają wpływ na relację określoną w art. 242 oraz art. 243 ustawy.

Tarcze antykryzysowe a limity spłaty zadłużenia JST i relacja, o której mowa w art. 242 ustawy o finansach publicznych – stan prawny na dzień 22 października 2020 r.

Przepisy dotyczące zmian w zakresie ustalania relacji z art. 242-243

- Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 374 z późn. zm.)
- Zmiana z dnia 31 marca 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 568)•Zmiana z dnia 19 czerwca 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 1086)•Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 10 sierpnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 1381)

Kolegium Izby zwraca uwagę, że zgodnie z art. 2. ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych przepisy ww. ustawy stosuje się do zakażeń i choroby zakaźnej wywołanej wirusem SARS-CoV-2, zwanej dalej „COVID-19”.

Przeciwdziałanie COVID-19

Ileokroć w ustawie jest mowa o „przeciwdziałaniu COVID-19” rozumie się przez to **wszelkie czynności związane ze: zwalczaniem zakażenia, zapobieganiem rozprzestrzenianiu się, profilaktyką oraz zwalczaniem skutków, w tym społeczno-gospodarczych COVID-19.**

Dz.U. 2020 poz. 1086 - art. 15zoa-15zoc

(Ustawa z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19)

art. 15zoa.

1. **W roku 2020 JST**, dokonując zmian budżetu, może przekroczyć relację, o której mowa w art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, o kwotę:

1) **planowanych wydatków bieżących ponoszonych w celu realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19** w części, w jakiej zostały sfinansowane **dochodami majątkowymi lub przychodami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 1–4 i 7** ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;

2) planowanego ubytku w dochodach będącego skutkiem wystąpienia COVID-19.

2. **Ubytkiem w dochodach JST** będącym skutkiem wystąpienia COVID-19, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, jest zmniejszenie dochodów, obliczone jako różnica między:

- dochodami jednostki planowanymi w zmianie budżetu, o której mowa w ust. 1,
- a planowanymi dochodami wykazanymi przez jednostkę w sprawozdaniu budżetowym za pierwszy kwartał 2020 r.

3. **Przez dochody, o których mowa w ust. 2, rozumie się dochody podatkowe, o których mowa w art. 20 ust. 3, art. 22 ust. 3 i art. 24 ust. 3 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach JST, powiększone o opłatę miejscową i uzdrowiskową.**

Sposób ustalenia ubytku dochodów

W związku z powyższym, ubytkiem w dochodach będącym skutkiem wystąpienia COVID-19 będzie różnica między wykazanymi w sprawozdaniu budżetowym za I kwartał 2020 r. planowanymi dochodami z tytułu:

W przypadku gmin:

udział we wpływach z PIT (§001), udział we wpływach z CIT (§002), podatek od nieruchomości (§031), podatek rolny (§032), podatek leśny (§033), podatek od środków transportowych (§034), wpływy z podatku od osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej (§035), wpływy z opłaty skarbowej (§041), podatek od czynności cywilnoprawnych (§050), wpływy z opłaty eksploatacyjnej (§046 i §051), opłata miejscowej (§044) i uzdrowiskowa (§039);

W przypadku powiatów i województw:

udział we wpływach z PIT (§001), udział we wpływach z CIT (§002)

a zmianami budżetu jednostki samorządu terytorialnego w zakresie wskazanych tytułów dochodów, wprowadzonymi po I kwartale 2020 r.

Ubytek w dochodach jednostki samorządu terytorialnego będący skutkiem wystąpienia COVID-19, jest brany pod uwagę przy:

- ocenie spełniania zasady określonej w art. 242 ustawy,
- określaniu wysokości wykupów papierów wartościowych, spłaty rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami i dyskontem, odpowiednio emitowanych lub zaciągniętych w 2020 r, podlegającej wyłączeniu z ograniczenia określonego w art. 243 ustawy.

Kolegium Izby zwraca uwagę, że z przytoczonej regulacji wynika jednoznacznie, że tzw. ubytek w dochodach będący skutkiem COVID-19 dotyczy tylko ww. zamkniętego katalogu wpływów z podatków i opłat oraz dodatkowo wpływów z opłaty miejscowej i uzdrowiskowej.

Ustawodawca nie objął więc powyższym wyjątkiem innych potencjalnych dochodów gminy, np. wymienionych w art. 4 ust. 1 - dochodów uzyskiwanych przez gminne jednostki budżetowe oraz wpłaty od gminnych zakładów budżetowych, czy dochodów z majątku gminy. Jednostka samorządowa nie może zaś swobodnie rozszerzać powyższego zakresu dochodów, ponieważ doszłoby do naruszenia wspomnianej wyjątkowej regulacji wprowadzonej „Tarczą 4.0”.

!!!

4. **Na koniec roku budżetowego 2020** ocena spełnienia zasady określonej w art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych następuje z uwzględnieniem:

- wykonanych wydatków bieżących ponoszonych w celu realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19
- oraz ubytku w wykonanych dochodach, będącego skutkiem wystąpienia COVID-19.

Dopuszczalny poziom spłaty zobowiązań

Wyłączenia z relacji określonej w art. 243 ufp

**Indywidualny wskaźnik spłaty zobowiązań (art. 243 ufp)
– w roku 2020 oraz w WPF na rok 2021 i latach następnych**

Art. 15zob

1. Ograniczenia określonego w art. 243 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych w zakresie spłaty zobowiązań jednostki samorządu terytorialnego nie stosuje się do wykupów papierów wartościowych, spłaty rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami i dyskontem, odpowiednio emitowanych lub zaciągniętych w 2020 r. do równowartości kwoty ubytku w wykonanych dochodach jednostki będącego skutkiem wystąpienia COVID-19. Przepisy art. 15zoa ust. 2–4 stosuje się odpowiednio.
2. Ustalając relację ograniczającą wysokość spłaty długu jednostki samorządu terytorialnego:
 - 1) **na lata 2020–2025** wydatki bieżące budżetu tej jednostki **podlegają pomniejszeniu o wydatki bieżące na obsługę długu**; w tym zakresie nie ma zastosowania art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2500)
 - 2) **na rok 2021 i lata kolejne** wydatki bieżące budżetu tej jednostki **podlegają pomniejszeniu o wydatki bieżące poniesione w 2020 r. w celu realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19.**
3. Zaciągnięcie zobowiązań, o których mowa w ust. 1, nie może zagrażać realizacji zadań publicznych przez jednostkę samorządu terytorialnego w roku budżetowym i latach następnych. Regionalna izba obrachunkowa, wydając opinię o możliwości spłaty tych zobowiązań, ocenia w szczególności wpływ planowanych zobowiązań na realizację zadań publicznych.

Art. 15zoc.

1. **Na koniec roku budżetowego 2020** łączna kwota długu JST nie może przekroczyć 80% wykonanych dochodów ogółem tej jednostki w tym roku budżetowym.
2. **W trakcie roku budżetowego 2020** łączna kwota długu JST na koniec kwartału nie może przekraczać 80% planowanych w danym roku budżetowym dochodów tej jednostki.
3. Relacje, o których mowa w ust. 1 i 2, mogą być niezachowane jedynie w przypadku, gdy JST spełnia ograniczenie w zakresie spłaty zobowiązań JST, określone w art. 243 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych bez zastosowania wyłączenia określonego w art. 15zob ust. 1.

W uzasadnieniu do wprowadzanych regulacji „Tarczy 4.0” ustawodawca wskazał zaś, że:

„Ze względu na konieczność zachowania bezpieczeństwa finansowego jednostki samorządu terytorialnego wprowadzono w art. 15zoc dodatkowy mechanizm zabezpieczający finanse JST w postaci jednorocznego limitu długu samorządowego na poziomie 80% dochodów jednostki samorządu terytorialnego. Limit dotyczy tylko roku 2020, a jego niezachowanie jest możliwe wyjątkowo dla jednostek spełniających ograniczenie w zakresie spłaty zobowiązań jednostki samorządu terytorialnego, określone w art. 243 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, po nieuwzględnieniu wyłączenia określonego w art. 15 zob ust. 1”.

Nowe pozycje we wzorze WPF:

Dodano 4 nowe wiersze:•

- Poz. 2.1.3.3-pozostałe odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy
- Poz. 5.1.1.4-kwota przypadających na dany rok kwot pozostałych ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań
- Poz. 10.10-Wykup papierów wartościowych, spłaty rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami i dyskontem, odpowiednio emitowanych lub zaciągniętych do równowartości kwoty ubytku w wykonanych dochodach jednostki samorządu terytorialnego będącego skutkiem wystąpienia COVID-19
- Poz. 10.11 Wydatki bieżące podlegające ustawowemu wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań

oraz wiersze techniczne – poz. 8.4.1 - w związku z art. 15zoc

reguła limitująca dopuszczalny poziom spłaty długu określona w art. 15zoc ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych zostanie zrealizowana w systemie przy poz. 8.4.1 poprzez wiersze techniczne, które nie będą przenoszone do uchwał w sprawie WPF

Poz. 2.1.3.3

W pozycji tej wykazuje się wydatki z tytułu pozostałych odsetek i dyskonta podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy. Należy tu ujmować wydatki z tytułu odsetek i dyskonta podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań:

na podstawie art. 15zob ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

Poz. 5.1.1.4

W pozycji tej wykazuje się kwotę przypadających na dany rok kwot **pozostałych ustawowych wyłączeń** z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy.

Należy tu wykazywać:

1)kwoty spłat zobowiązań z tytułu pożyczki, kredytu i emisji obligacji **zaciągniętych w 2020 r., wyłączonych z limitu spłaty zobowiązań** – na podstawie art. 15zob ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych
(pominięte obligacje przychodowe – nie dotyczą nas)

Suma pozycji 5.1.1.4 oraz 2.1.3.3 winna być równa poz. 10.10

Poz. 10.10

W pozycji tej wykazuje się wykup papierów wartościowych, spłaty rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami i dyskontem, odpowiednio emitowanych lub zaciągniętych do równowartości kwoty ubytku w wykonanych dochodach jednostki samorządu terytorialnego będącego skutkiem wystąpienia COVID-19.

W przypadku JST, które nie korzystają z instrumentu finansowego obligacji przychodowych, pozycja ta co do zasady powinna być sumą pozycji 2.1.3.3 pozostałe odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy oraz pozycji 5.1.1.4. kwota przypadających na dany rok kwot pozostałych ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań.

Poz. 10.11

W 2020 r. należy ująć wydatki bieżące poniesione w celu realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19, o które - na podstawie art. 15zob ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych - pomniejszane są wydatki bieżące budżetu przy ustalaniu relacji ograniczającej wysokość spłaty długu jednostki.

W pozycji tej wykazuje się wydatki bieżące podlegające ustawowemu wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań.

Należy tu wykazać kwoty wydatków bieżących, o które zostają pomniejszone wydatki bieżące budżetu przy wyliczaniu limitu spłaty zobowiązań określonego po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ustawy, na podstawie odrębnych ustaw, bez wydatków bieżących na obsługę długu.

W pozycji tej – w celu właściwego ustalenia potencjału finansowego JST – nie ujmuje się wydatków bieżących sfinansowanych otrzymanymi na ten cel dotacjami i środkami bieżącymi ujmowanymi w poz. 1.1.4, a w szczególności:

- 1) wydatków bieżących na realizację zadań zleconych,
- 2) wydatków bieżących na realizację zadań z udziałem środków UE dotyczących przeciwdziałania COVID-19 ujmowanych w pozycji 9.3.1 Wydatki bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy.

Przez wydatki bieżące poniesione w celu realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19 należy rozumieć wydatki o charakterze bieżącym, które zostały uruchomione (np. z rezerwy na zarządzenia kryzysowe lub z rezerwy ogólnej) bezpośrednio w efekcie wystąpienia pandemii. Należy uwzględnić tylko te wydatki bieżące, które nie były wcześniej planowane do zrealizowania przez jednostkę lub zostały przyspieszone z uwagi na pandemię.

Projektując WPF uwzględnić należy także dotychczasowe **wyłączenia z art. 243 ust. 3, 3a i 3b ufp** w zakresie:

- spłat rat kredytów i pożyczek oraz wykupów papierów wartościowych – zaciągniętych/emitowanych w związku z umową zawartą na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, wraz z należnymi odsetkami i dyskontem, oraz poręczeń i gwarancji udzielonych samorządowym osobom prawnym realizującym zadania jednostki samorządu terytorialnego w ramach programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2
 - w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tych środków; termin ten nie ma zastosowania do odsetek i dyskonta od zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy, o których mowa w pkt 1 i 1a
- wykupów papierów wartościowych, spłat rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami i dyskontem, odpowiednio emitowanych lub zaciągniętych w związku z umową zawartą na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego w co najmniej 60% ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, w części odpowiadającej wydatkom na wkład krajowy finansowanych tymi zobowiązaniami. (dotyczy umów zawartych po dniu 1 stycznia 2013 r. i w wysokości odpowiadającej wydatkom ogółem na wkład krajowy, poniesionym po dniu 1 stycznia 2013 r.)
- następującej wyłącznie w roku budżetowym, na który uchwalono budżet, wcześniejszej spłaty zobowiązań, która przypadałaby po roku budżetowym, na który uchwalono budżet:
 - środkami pochodzącymi z nowego zobowiązania, jeżeli obniża to łączny koszt obsługi długu w całym okresie spłaty;
 - środkami z tytułu wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6;
 - środkami z tytułu innego niż wymieniony w pkt 1 i 2, w szczególności z posiadanych przychodów, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 4 i 7, jeżeli jednostka nie zaciąga zobowiązań dłużnych określonych w art. 89 ust. 1 pkt 2.

Kolegium Izby przypomina, że:

- zgodnie z art. 244 ufp - do łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym spłat i wykupów, o których mowa w art. 243 ust. 1, dodaje się, przypadające do spłaty w tym samym roku budżetowym, **kwoty zobowiązań związku współtworzonego przez daną jednostkę samorządu terytorialnego.**
- Jednocześnie jednak łączna kwota spłat i wykupów jednostki samorządu terytorialnego, o której mowa w art. 243, nie obejmuje zobowiązań związku współtworzonego przez tę jednostkę, na które jednostka udzieliła gwarancji i poręczeń.

W opiniach o projektach wieloletnich prognoz finansowych JST na 2020 rok i lata następne stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- *podania błędnej kwoty długu na koniec 2020 roku, skutkującej błędnymi kwotami długu w kolejnych latach objętych prognozą;*
- *wykazania - niezgodnie z dyspozycją art. 227 ust. 2 ustawy o finansach publicznych - krótszej niż okres, na który zaciągnięto lub planuje się zaciągnąć zobowiązania, prognozy kwoty długu, stanowiącej integralną część Wieloletniej Prognozy Finansowej*
- *błędnych, niepełnych lub braku danych w pozycji 10.6 – mając na uwadze podaną kwotę długu na koniec 2019 roku oraz dane podane w pozycji 5.1;*
- *niezgodności danych w pozycji 3 dotyczącej wysokości prognozowanej nadwyżki budżetu oraz w pozycji 3.1 dotyczącej spłaty zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych z planowanej nadwyżki budżetu w związku z brakiem wskazania przeznaczenia nadwyżki budżetowej w objaśnieniach do WPF;*
- *braku upoważnienia dla organu wykonawczego do zaciągania zobowiązań związanych z realizacją przedsięwzięć – stosownie do art. 228 ust. 1 pkt 1 ufp, w przypadku planowania przedsięwzięć wieloletnich w rozumieniu art. 226 ufp;*
- *braku odniesienia w objaśnieniach do projektu uchwały do przyczyn istotnego spadku w roku 2021 (i następnych) w stosunku do roku 2020 - wydatków na wynagrodzenia i pochodne- w aspekcie przepisów art. 226 ufp w zakresie wymogu zachowania realistyczności wieloletniej prognozy finansowej;*

- niewypełnienia pozycji 1.1.4 „Dochody bieżące z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące” w całym okresie objętym Prognozą, a tylko dla kilku lat prognozy, z uwagi na fakt, że ww. pozycja uwzględniona jest w relacji, o której mowa w art. 243 ufp (po zmianie; zarówno po prawej jak i lewej stronie wzoru) , a fakt niewypełnienia ww. pozycji ma istotne (niekorzystne) znaczenie dla określenia stopnia spełnienia ww. relacji w latach objętych prognozą,
 - niezgodności kwoty wydatków na zadanie ujęte w Wykazie przedsięwzięć z kwotą wydatków zaplanowaną na to zadanie w budżecie jednostki samorządu terytorialnego na rok 2020.
 - braku danych w wybranych pozycjach wieloletniej prognozy finansowej lub podania błędnych danych dotyczących, np. wysokości dochodów z wybranych źródeł, wysokości wydatków na poszczególne cele; planowanej wysokości przychodów budżetu;
 - niezgodności kwot podanych w projekcie prognozy (innych niż wskazane w art. 229 ustawy o finansach publicznych) – z wielkościami podanymi w projekcie uchwały budżetowej (np. w zakresie podatków i opłat; wydatków inwestycyjnych kontynuowanych oraz nowych wydatków inwestycyjnych w poszczególnych latach, wydatków majątkowych w formie dotacji);
 - wykazania innych źródeł pokrycia deficytu w projekcie uchwały budżetowej na 2020 r., a innych w Wieloletniej Prognozie Finansowej w roku 2020;
 - wskazania limitu zobowiązań wyższego w stosunku do sumy limitów wydatków w poszczególnych latach realizacji przedsięwzięć lub podanych łącznych nakładów finansowych;
 - niezgodności danych historycznych dotyczących wykonania ze sprawozdaniami Rb - 27s oraz Rb- 28 s
-

Informacje:

POZOSTAŁE ZAGADNIENIA

1. Założenia makroekonomiczne do projektu ustawy budżetowej na 2021 rok (lipiec 2020) –
www.gov.pl

(Ministerstwo Finansów - Co robimy – Budżet państwa – ustawy budżetowe – Budżet na 2021 – założenia do ustawy);

2. średnia kwota bazowa w kraju Kbk na 2021 r. wyniesie 4 859,66 zł na mieszkańca
Ministerstwo Finansów zgodnie z art. 3 ust. 11 ustawy z dnia 21 lutego 2014 roku o funduszu sołeckim (tekst jedn. Dz. U. z 2014 r. poz. 301 ze zm.) umieściło ww. informację na swojej stronie www.gov.pl (Ministerstwo Finansów - Co robimy – Budżet państwa – Budżety jednostek samorządu terytorialnego - Komunikaty i opracowania),

3. Dług publiczny za 2019 wyniósł 43,6% w stosunku do PKB i wynosi 990 940,9 mln zł. –
Obwieszczenie MF z dnia 22 maja 2020 r. o kwotach, o których mowa w art.38 i 38a ustawy o finansach publicznych (MP z 2020 r. poz.456),

4. Wielkość udziału gmin we wpływach z podatku PIT w 2021 r. wyniesie 38,23%

Ministerstwo Finansów informuje, że udział gmin we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, ustalony zgodnie z zasadami określonymi w art. 9 ust. 1 w związku z art. 89 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 23, z późn. zm.), w 2021 r. wyniesie 38,23%, a więc będzie wyższy niż w 2020 r. o 0,07 punktu procentowego.

5. Stawki podatków i opłat

Obwieszczenie Ministra Finansów z dnia 23 lipca 2020 r. w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych na 2021 rok (**M.P. z 2020 r. poz. 673**);

Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę ogółem w 2019 roku – 1819 zł.

Na podstawie art. 6k ust. 5 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1439) ogłasza się, że przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę ogółem w 2019 r. wyniósł 1819 zł. Obwieszczenie Prezesa GUS z dnia 31 marca 2020r . (M.P. z 2020 r. poz. 330)

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze przypomina ponadto o:

- konieczności podejmowania odrębnych uchwał rady gminy/powiatu /sejmiku województwa w sprawie udzielenia pomocy finansowej lub pomocy rzeczowej w 2021 roku (art. 216 ust. 2 pkt 5 oraz art. 220 ustawy o finansach publicznych)
- konieczności podjęcia odrębnej uchwały rady/powiatu w przypadku woli przekazania, na warunkach określonych w porozumieniu zawartym między organem wykonawczym powiatu lub gminy a właściwym komendantem powiatowym (miejskim) Policji, środków finansowych stanowiących dochody własne powiatu lub gminy, dla Policji z przeznaczeniem na:
 - rekompensatę pieniężną za czas służby przekraczający normę określoną w art. 33 ust. 2,
 - nagrodę za osiągnięcia w służbie, dla policjantów właściwych miejscowo komend powiatowych (miejskich) i komisariatów, którzy realizują zadania z zakresu służby prewencyjnej (art. 13 ust. 4a pkt. 1 i 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 360 ze zm.);
- konieczności podjęcia odrębnej uchwały rady gminy/powiatu/sejmiku województwa w sprawie udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków - na zasadach określonych w podjętej przez ten organ uchwale. (art. 81 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jedn. Dz. U z 2020 r. poz.282 ze zm.)

Tarcza antykrzysowa - kompetencje organu wykonawczego

Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 374 ze zm.) wraz ze zmianami stanowi zestaw rozwiązań systemowych.

Uregulowania bezpośrednio dotyczące budżetu jednostek samorządu terytorialnego:

- art. 15 zn i 15 zo ww. ustawy rozszerzają kompetencję zarządów JST do dokonywania zmian w planie dochodów i wydatków budżetowych w stosunku do uregulowań wynikających z art. 257 i 258 ustawy o finansach publicznych;
- art. 15 zzz – przejęcie zadań i kompetencji wójta, burmistrza, prezydenta miasta

Art. 15 zn

W celu zapewnienia prawidłowej realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19 wójt (burmistrz, prezydent miasta), zarząd powiatu lub zarząd województwa może:

- 1) dokonać zmian w planie dochodów i wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego, w tym dokonać przeniesień wydatków między działami klasyfikacji budżetowej;
- 2) dokonać czynności, o których mowa w art. 258 ust. 1 pkt 2-4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- 3) dokonać zmian w wieloletniej prognozie finansowej oraz w planie wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego związanych z wprowadzeniem nowych inwestycji lub zakupów inwestycyjnych przez jednostkę, o ile zmiana ta nie pogorszy wyniku budżetu tej jednostki;
- 4) dokonać zmiany przeznaczenia rezerwy celowej utworzonej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego bez uzyskania opinii komisji właściwej do spraw budżetu organu stanowiącego tej jednostki. Przepisu art. 259 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych nie stosuje się;
- 5) tworzyć nową rezerwę celową bez uzyskania opinii komisji właściwej do spraw budżetu organu stanowiącego tej jednostki, przenosząc do niej zablokowane kwoty wydatków na podstawie art. 260 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Przepisów art. 259 ust. 3 i art. 260 ust. 4 tej ustawy nie stosuje się;
- 6) dokonać zmiany limitu zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych, o których mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, polegających na zwiększeniu limitu zobowiązań, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 1 tej ustawy.

Art. 15 zo

W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii i związanego z tym ryzyka istotnego naruszenia terminów i warunków realizacji zadań jednostek samorządu terytorialnego:

- 1) wójt (burmistrz, prezydent miasta), zarząd powiatu lub zarząd województwa może dokonać zmian i czynności, o których mowa w art. 15zn pkt 1 i 2,
- 2) zaciągnięcie lub wyemitowanie przez jednostkę samorządu terytorialnego zobowiązań, o których mowa w art. 91 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, nie wymaga uzyskania opinii regionalnej izby obrachunkowej o możliwości spłaty zobowiązań, o ile zobowiązania te były przewidziane w prognozie kwoty długu i jednostka uzyskała pozytywną opinię regionalnej izby obrachunkowej o tej prognozie - do odwołania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii.

Art. 15zzz

Przejęcie zadań i kompetencji wójta, burmistrza, prezydenta miasta

W przypadku przemijającej przeszkody w wykonywaniu zadań i kompetencji wójta, burmistrza, prezydenta miasta, w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, spowodowanej niezdolnością do pracy z powodu choroby trwającej do 30 dni, jego zadania i kompetencje, w okresie tej niezdolności do pracy, przejmuje zastępca, a w gminach, w których powołano więcej niż jednego zastępcę - pierwszy zastępca.